

Produksjon av utplantingsplanter

ØKENDE ETTERSPORSEL

ETTER ØKOLOGISKE GRØNSAKER

Det er stor mangel på norskproduserte grønnsaker. Dette har også ført til en økende etterspørsel etter småplanter/utplantingsplanter av ulike typer grønnsaker. Har du lyst til å produsere økologiske grønnsaker, og er nysgjerrig på hva som må oppfylles av regler? Her finner du her en enkel presentasjon over hva du må tenke på. Regelverket angir minimumsreglene. Skal du lykkes, er det viktig med god motivasjon og agronomisk kunnskap. Norsk Landbruksrådgiving og andre har god veiledningskompetanse som du kan benytte deg av.

Dersom oppalet skjer på friland, gjelder vanlige økologiregler, (se temaark 9 om grønnsaksproduksjon), men skjer oppalet i drivhus og drivbenker, finnes egne regler for dette. EUs økologiregelverk omhandler ikke veksthusproduksjon, og dermed er det fastsatt nasjonale norske tilleggsregler på veksthusområdet. Disse reglene har sin basis i EU-regelverket, men har noen presiseringer når det gjelder jord- og gjødselblandinger. Reglene for veksthus er fastsatt i den norske økologiforskriften.

REGLENE SIER

Alle som skal produsere, selge eller markedsføre landbruksprodukter som økologiske må være tilknyttet Debios kontrollordning for økologisk produksjon. Kontrollordningen innebærer blant annet minst ett årlig besøk på gården for samtale og innhenting av driftsopplysninger som grunnlag for sertifisering. Før du eventuelt tar kontakt med Debio for innmelding i kontrollordningen, bør du ta en gjennomgang av regelverket for å se muligheter og hva som passer deg og din produksjon.

Under er det listet opp noen viktige forhold som gjelder økologisk grønnsaksproduksjon.

KRAV OM ØKOLOGISK SÅVARE

Kravet om økologisk produksjon, er at også såfrø skal være av økologisk opphav. For grønnsaksproduksjon er sortsmateriale ofte veldig stort, og det betyr at det kan være vanskelig å få tak i økologisk såfrø av en bestemt sort. Finnes det ikke økologisk såvare med de ønskede dyrkingsegenskapene, er det mulig å søke om tillatelse til bruk av konvensjonell ubeisa såvare. Småplanter må også stamme fra økologisk frø, og være dyrket i en jord/gjødselblanding som kan godkjennes i økologisk produksjon.

KRAV TIL VEKSTMEDIUM

I POTTER, KAR OG BENKER

Dødt vekstmedium alene, som steinull, vann med næring og liknende er ikke tillatt i økologisk produksjon. Ved blanding av vekstmedium til potter, kar, sekker eller benker må det brukes gjødsel og jord fra godkjent økologisk drift, eller gjødsel- og jordforbedringsmidler som er tillatt å bruke i økologisk produksjon.

Ved gjødsling av jordbed og kar hvor vekstmediet ikke fornyes før såing eller planting, skal nitrogenet i den tilførte gjødselen i utgangspunktet komme fra godkjent økologisk drift.

Dersom dette ikke er mulig, må næringsstoffene, inklusive nitrogenet komme fra gjødselmidler tillatt å bruke i økologisk produksjon. Ved overgjødsling skal det i utgangspunktet også brukes gjødselmidler fra godkjent økologisk drift. Dersom slike gjødselmidler ikke er

Produksjon av utplantingsplanter

tilgjengelig, eller hvis kvaliteten ikke er tilfredsstillende, kan det brukes gjødselmidler oppført i listen over tillatte gjødselmidler i regelverket for økologisk produksjon. Oppalet av småplanter må være underlagt kontrollordningen. Det vil si at hvis oppalet skjer på annen driftsenhet enn den økologiske, må også dette oppalet kunne kontrolleres.

KRAV TIL PLANTEOPPAL I VEKSTHUS

Produksjon av økologiske småplanter skal skje i hus eller avdelinger som er klart atskilt fra konvensjonell produksjon. Debio kan gi tidsavgrenset tillatelse til parallellproduksjon i ikke-atskilte hus eller avdelinger dersom følgende krav er oppfylt:

- Det må dyrkes forskjellige sorter økologisk og konvensjonelt
- Det må ikke brukes kjemiske plantevernmidler eller tilføres næring med ikke-økologiske midler i den konvensjonelle produksjonen som kan komme i berøring med den økologiske produksjonen

En søknad om tillatelse til parallellproduksjon må inneholde nøye beskrivelse av driftsopplegget og rutiner for identifisering av produktene ved dyrking, høsting, lagring og transport. Det må for eksempel være tett skille/plastvegg mot konvensjonell del av gartneri og separat vannings- og gjødslingssystem.

Produksjonen skal baseres på naturlig lys. Kunstig lys kan kun i perioder av kulturtiden benyttes alene. Kunstig varme er tillatt. Det er tillatt å tilføre CO₂. Termisk sterilisering av jord i veksthus krever tillatelse fra Debio. Uttalelse fra forsøksring eller andre som bekrefter behovet for dette må legges ved en eventuell søknad. Ved omlegging til økologisk drift i jordbed som tidligere har vært drevet på konvensjonell basis, er karenstiden 2 år før utsåing eller planting. Se også avsnittet om karenstid i **Temaark 9** om grønnsaksproduksjon. Ved fullstendig utskifting av konvensjonell jord er det ingen karenstid dersom nytilført jord/gjødselblanding er i henhold til kravene i regelverket.

PLANTEVERN, SYKDOMMER OG SKADEDYR

I planteoppal i veksthus kan skadedyr bli et problem. Grønnsaksproduksjon er stor og forskjelligartet, og det er derfor nødvendig å forhøre seg med veiledningstjenesten hva som er mest aktuelt for den enkelte produksjonen. Regelverket gir ulike muligheter for bekjemping av skadedyr og sykdommer:

- Fiberduk
- Limfeller
- Valg av sorter som er robuste, og evt. resistente mot for eksempel soppsjukdommer
- Tilrettelegging for rovinsekter
- Bruk av pesticider og plantebeskyttelsesmidler, listet opp i Mattilsynets Veileder B, Liste 2

ER DETTE NOE FOR DEG?

Trenger du flere detaljer og mer detaljert informasjon om regelverket, se Regelverksveileder økologisk landbruk fra Mattilsynet. Den finner du på Debios hjemmeside under fanen «Veiledere og regelverk». Der ligger også kontaktinformasjon til Debio. For agronomiske råd og veiledning, ta kontakt med Norsk Landbruksrådgivning.

Temaark 8

i serien med kortversjoner til regelverket for økologisk landbruksproduksjon

Produksjon av utplantingsplanter

NYTTIGE LENKER/HENVISNINGER

Debios hjemmeside. Her finner du regelverk og veiledere, samt kontaktinformasjon.

www.debio.no

Norsk Landbruksrådgivnings hjemmeside

www.nlr.no

Regelverksveileder økologisk landbruk – utfyllende informasjon om regelverket for økologisk landbruksproduksjon

<https://goo.gl/Kk1b0v>

Sist oppdatert 18.05.2017

Serien er utarbeidet i samarbeid mellom Norsk Landbruksrådgiving, Mattilsynet og Debio. Serien er ment som en enkel måte å formidle teksten i Forskrift om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter, akvakulturprodukter, næringsmidler og fôr (økologiforskriften).

Kortversjonen er ikke et juridisk dokument som kan brukes som grunnlag for sertifisering, eller ved eventuelle tvister omkring regelforståelse.

Ved eventuell uoverensstemmelse mellom kortversjonen og forskriften med forordning, er det forskriftsteksten som gjelder.
